

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1488

Vragen van de leden **lid Hernandez** en **Kortenoeven** (beiden PVV) aan de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat de Nederlandse luchtmacht twee Russische bommenwerpers heeft onderschept die het Nederlandse luchtruim/verantwoordelijkheidsgebied waren binnengedrongen* (ingezonden 24 januari 2011)

Antwoord van minister **Hillen** (Defensie) (ontvangen 18 februari 2011).

Vraag 1

Bent u bekend met de onderstaande berichten over de onderschepping van twee Russische bommenwerpers van het type Toepolev T-95 in de nacht van woensdag 19 januari op donderdag 20 januari 2011?^{1 2 en 3}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4 en 8

Kunt u aangeven of het hier gaat om de schending van het Nederlandse luchtruim of zijn de Russische bommenwerpers (enkel) het Nederlands verantwoordelijkheidsgebied binnen NAVO-verband ingevlogen?

Klopt het dat de Russische bommenwerpers zonder opgave van redenen het West-Europese luchtruim zijn ingevlogen of hebben Russische autoriteiten Nederland op de hoogte gebracht van deze vluchten?

Hebben de Nederlandse F-16 piloten contact kunnen maken met de Russische piloten? Zo ja, wat was de reactie van de Russen?

Mocht dit incident een schending betreffen van het Nederlands luchtruim, bent u dan bereid opheldering te vragen bij de Russische ambassadeur en de Kamer hierover zo snel mogelijk te informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 3, 4 en 8

De Russische lange afstandsvluchten zijn onaangekondigd en zonder opgave van redenen uitgevoerd in het vrij toegankelijke luchtruim boven internationale wateren. Er is geen internationale verplichting om dergelijke vluchten vooraf aan te kondigen. Met het uitvoeren ervan overtreedt Rusland geen

¹ Nrc, «Russische vliegtuigen schenden Nederlands luchtruim», 20 januari 2011.

² Nos, F-16's onderscheppen Russen boven Noordzee, 20 januari 2011.

³ Rijksoverheid.nl, «F-16's Vliegbasis Leeuwarden onderscheppen Russische toestellen», 20 januari 2011.

internationale regels. De vluchten worden dan ook niet beschouwd als provocatie of internationaal incident. Wel is Nederland van mening dat de Russische bommenwerpers zich vanwege vliegveiligheidsredenen zouden moeten melden bij het binnenvliegen van die delen van het internationale luchtruim waarbinnen luchtverkeersleiding wordt verzorgd (waaronder het vluchtinformatiegebied Amsterdam). De op basis van nationale wetgeving bestaande meldingsplicht wordt tijdens dit soort vluchten doorgaans niet gerespecteerd.

De vluchten worden uit veiligheidsoverwegingen door vliegtuigen van de NAVO begeleid en in de gaten gehouden. Conform de NAVO-procedures wordt geen contact gemaakt met de Russische piloten.

Vraag 5, 6 en 7

Kunt u een indicatie geven hoeveel Russische vliegtuigen sinds het einde van de Koude Oorlog zijn onderschept door Nederlandse straaljagers? Kunt u daarbij onderscheid maken tussen het Nederlandse luchtruim en het Nederlandse verantwoordelijkheidsgebied binnen NAVO-verband? Zo nee, waarom niet?

Kunt u aangeven of er de laatste jaren sprake is van een stijgende lijn met betrekking tot de Russische vluchten in Noordwest Europa? Zo nee, waarom niet?

Kunt u aangeven wat volgens u de beweegredenen zijn van de Russen om deze vluchten uit te voeren? Gaat het hier bijvoorbeeld om spionage-activiteiten?

Antwoord 5, 6 en 7

Na de toespraak van toenmalig president Poetin in München in augustus 2007 volgde een forse toename van het aantal lange afstandsvluchten door Russische bommenwerpers. De toespraak bevatte kritiek over de opstelling van het Westen tegenover Rusland. Vanaf dat moment zijn dergelijke vluchten boven de Barentszee en de Atlantische Oceaan op een structurele basis hervat. Een klein deel van deze vluchten wordt uitgevoerd boven de Noordzee. Het betreft zowel aangekondigde als onaangekondigde vluchten. Exacte gegevens over aantallen, posities en de acties die door de NAVO zijn genomen, zijn gerubriceerd.

Er is in 2010 geen sprake geweest van verhoogde Russische activiteit boven de Noordzee. De vluchten dienen trainingsdoeleinden en fungeren mogelijk ook als demonstratie van Russische militaire macht. Dit past in het assertievere buitenlands en veiligheidsbeleid dat onder toenmalig president Poetin tot stand kwam.

Zie ook de antwoorden op de vragen van de leden Van Dam en Eijssink ingezonden 30 november 2009 (kenmerk 2009Z22957) en de antwoorden op de vragen van het lid Knops ingezonden 21 oktober 2010 (kenmerk 2010Z15085).